1854. EEN EN DERTIGSTE JAARGANG. N°. 2.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs *is per drie maanden* te Assen *f* 1.60, uiten Assen franco per post *f* 1,75.

ZATURDAG 7 JANUARIJ.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **25** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Drenthe*, brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat gedurende dezen winter, telkens bij invallenden dooi, de TOLBOOMEN op de groote Rijkswegen in deze Provincie alsmede op den Provincialen kunstweg van *Assen* naar de *Hilte* zullen worden en blijven gesloten, tot dat het op nieuw begint te vriezen, of de vorst geheel uit den grond zal zijn, voor alle wagens, karren, voer en rijtuigen, welke gehouden kunnen worden meer dan *vijf honderd nederlandsche ponden* vracht te hebben, gelijk mede voor diligences en postwagens met andere goederen dan die der reizigers beladen.

Assen, den 2 Januarij 1854.

De Commissaris des Konings voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.

Drenthe in 1853.

Staatkundige belangen.

De ingezetenen van Drenthe zijn in 1853 herhaaldelijk geroepen, om van hunne staatkundige regten gebruik te maken bij verkiezingen van leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal, van de Provinciale Staten en van de Gemeenteraden. Over het algemeen kan men niet zeggen, dat de belangstelling in het verkiezingswerk toeneemt, vooral viel dit in het oog bij de onlangs plaats gehad hebbende herkiezing van den heer Mr. *L. Graaf van Heiden Reinestein* als lid van de Tweede Kamer, waaraan een zeer groot gedeelte der Kiezers geen deel heeft genomen. Drenthe staat evenwel in dit opzigt niet ten achteren bij andere Provincien; overal wordt hetzelfde verschijnsel opgemerkt; zelfs is in Drenthe de verhouding van de Kiezers, die opgekomen zijn tot diegene, welke te huis zijn gebleven, nog veel gunstiger dan te Amsterdam, de hoofdstad des Rijks, waar bovendien de Kiezers alle nog al digt bij de stembus wonen, hetgeen in Drenthe, althans op de gehuchten veelal het geval niet is. De heer *Thorbecke* zeide eens in de Tweede Kamer, *dat de pols van Amsterdam flaauw sloeg.* Zou dit verwijt, hetwelk de Amsterdammers in der tijd zeer heeft gegriefd, wel zoo ongegrond zijn, wat de belangstelling in de openbare aangelegenheden des Vaderlands aangaat, zoo men tot deze uit de belangstelling in het verkiezingswerk mag besluiten, hetgeen tot zekere hoogte met grond kan geschieden? In Amsterdam spreekt men dikwijls alsof die stad Nederland is; vele Nederlanders huldigen haar als het *hart* des lands, wij zelve hebben eerbied voor hare grootheid, maar hij, die het Vaderland gaarne zag bloeijen en groeijen door de oude geestkracht der Vaderen, door energie en ondernemingszucht, deze wendt met meer welgevallen zijn oog naar Rotterdam, waar een jeugdig leven en jeugdige kracht de ingezetenen schijnen te bezielen; zoo Rotterdam de kapitalen van Amsterdam had, wij gelooven, dat het voor den bloei des Vaderlands en de herwining der oude achting van den Buitenlander voor Nederland zeer voordeelig zou zijn.

Maar, laat ons van dezen uitstap naar Drenthe terugkeeren. Wij hopen zeer, dat de Drentsche Kiezers in het nu begonnen jaar al het gewigt zullen gevoelen van de verpligtingen, die op hen rusten, en dat eene trouwe opkomst hiervan het duidelijk bewijs zal zijn. Mogt ieder Kiezer beseffen, dat hij, hij kome al of niet ter stemming op, voor zijn deel verantwoordelijk is, zoo er eene ongelukkige keuze van een vertegenwoordiger van de Gemeente, van de Provincie of van het Rijk plaats heeft.

De vertegenwoordigers der Provincie en van de Gemeenten hebben, voor zooverre wij dit kunnen beoordeelen, zich met ijver en belangstelling gekweten van de verpligtingen, welke zij op zich hebben genomen. In vele punten zijn, door de nieuwe Gemeente-wet, de Gemeente-besturen meer dan vroeger onafhankelijk geworden van het Provinciaal en Rijksbestuur; wij keuren het goed, dat vele besturen op deze onafhankelijkheid naijverig zijn; iedere autoriteit moet zich bewegen binnen den kring, haar door de wet gesteld, maar in dezen kring moet zij ook van de volheid harer bevoegdheid gebruik maken en daarop geen inbreuk toelaten, omdat, bij het verlaten van dit beginsel, verstoring van het geheele raderwerk van den Staat daarvan het gevolg zou zijn. Maar, deze zucht tot onafhankelijkheid moet niet ontaarden in het halstarrig vasthouden van eenmaal opgevatte denkbeelden. Dat ieder Raadslid bedenke, dat het heil der Gemeente zijn rigtsnoer en doelwit moet zijn, dat hij niet toegeve aan de zucht, om geene dwaling te willen erkennen, en aan de ijdele roem, om zich tegen hoogere autoriteit te durven verzetten; men dient dan niet de gemeente, maar zich zelven. Dikwijls ziet men van een hooger standpunt de belangen der gemeente beter en met ruimer blik in, dan in de gemeente zelve; dat daarom ieder lid van den Raad gemoedelijk met de hand in den boezem en onpartijdig overwege al wat aan zijn oordeel wordt onderworpen, hetzij het van boven hetzij het van beneden komt; dat hij het afwijze, als hij zich in het belang der gemeente er niet met kan vereenigen, dit moet hij, dit is zijn pligt, maar dat hij het nimmer afwijze uit vrees, dat aan zijne onafhankelijkheid zal te kort gedaan worden, of uit overwegingen die zijn eigen *ik* betreffen. Men mag veilig aannemen, dat de hoogere besturen evenzeer en nog meer dan de besturen der gemeenten het heil der ingezetenen bedoelen. — Eene opmerking dringt zich hier nog bij ons op, zij is deze: Vele gemeente-raadsleden verkeeren in het denkbeeld, dat hunne zorg zich alleen of hoofdzakelijk er toe moet bepalen, om toe te zien, dat de gemeente zoo min mogelijk met geldelijke lasten bezwaard wordt; wij schatten een zuinig beheer zeer hoog, wij raden het ten sterkste aan; maar de gemeente heeft nog andere belangen dan een laag cijfer van de begrooting, b.v: onderwijs, veiligheid der ingezetenen, goede wegen etc. etc.; deze belangen moet een Raadslid evenzeer behartigen, en, zoo zulks noodig is, dient hij, naar de krachten der gemeente, daarvoor de vereischte gelden onbekrompen toe te staan, anders verwaarloost hij evenzeer zijn pligt, als wanneer hij de gemeente-fondsen verspilt. Zoudt gij het toch niet onverantwoordelijk achten van een huisvader, die, hoewel hij het wel kan betalen, uit zuinigheid zijne kinderen niets laat leeren? De Raad nu is in de gemeente, wat een huisvader is in het gezin.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

Doordien wij gisteren avond laat eerst de couranten en brieven van Donderdag uit Holland ontvangen hebben, zullen wij deze keer slechts een beknopt Overzigt kunnen mededeelen.

De Oostersche kwestie, die de volken van Europa, van een gedeelte van Azie en van het Noorden van Afrika in gespannen verwachting houdt, krijgt een meer dreigend aanzien. De donkere wolken, welke een tijdlang over Europa en westelijk Azie hebben gehangen, hebben thans zulk een onheilspellend voorkomen aangenomen, dat men ieder oogenblik het losbarsten van het onweder kan tegemoet zien. De Keizer van Rusland schijnt bepaaldelijk de voorstellen der vier Mogendheden, in de Weener nota vervat, te hebben verworpen; hij wil geene bemoeijing der Mogendheden, en, zoo hij wil onderhandelen, dan wil hij dit direct met Turkije doen. De Turksche Divan heeft, volgens de laatste berigten, verklaard, niet over den vrede in onderhandeling te willen treden, alvorens de Donau-Vorstendommen ontruimd zijn en de onafhankelijkheid van Turkije gewaarborgd is, twee voorwaarden, waaraan Keizer Nicolaas niet zal voldoen. Op den vrede schijnt dus weinig kans te zijn. Inmiddels gaan Rusland en Turkije voort, om geduchte strijdkrachten op het tooneel des oorlogs te verzamelen. Zoo deze beide volken aan zichzelve werden overgelaten, welligt zou de Oostersche kwestie spoedig geëindigd zijn in het verpletteren van het Turksche Rijk door den Noordschen kolossus. Maar, en hierin ligt de aanleiding tot een algemeenen oorlog, de andere groote Europesche Mogendheden, en bepaaldelijk Frankrijk en Engeland, kunnen niet lijdelijk toezien, dat Rusland, het reeds zoo buitensporig groote Rusland, zich meester make van het Turksche Rijk en de Noordsche beer zijne klaauwen uitstrekke van de IJszee tot de Middellandsche zee, ja welligt tot de Roode zee. Engeland heeft bovendien nog een bijzonder belang, om zich tot oorlog aan te gorden, sedert Rusland een of- en defensief verbond met Perzie heeft gesloten, en zich daardoor den weg naar Indie geopend ziet. Engeland is, ter bescherming zijner Indische bezittingen, bijna tot oorlog gedwongen. De Engelsche bladen voeren dan ook een zeer oorlogzuchtigen toon, terwijl er hier en daar volksvergaderingen plaats hebben, waarin de hevigste taal tegen Rusland gesproken wordt. Het Engelsche Ministerie, dat lang den vrede heeft zoeken te behouden, heeft in den laatsten tijd eene meer krachtige houding aangenomen en schijnt hierin geheel eenstemmig met Frankrijk te handelen. Zoowel aan de Engelsche als aan de Fransche gezanten en vlootvoogden te Constantinopel zijn bevelen gezonden, die wel niet bekend zijn, maar die toch van een oorlogzuchtigen aard schijnen te wezen. Zeer opmerkelijk is dan ook hetgeen de *Times*, die, gelijk bekend is, nu en dan mededeelingen van het Engelsche Ministerie ontvangt, zegt: n.l. dat de tijd, die tot de zamenkomst van het Parlement (31 Jan.) verloopen zal, rijk aan gebeurtenissen (*eventful*) kan zijn," en dat „het aanstaande Parlement het eerste in onzen tijd zal wezen, dat over het zwaarwigtig vraagstuk van vrede of oorlog te beslissen zal hebben. Lang vóór den 31 toch (voegt het blad er blijkbaar met voorkennis van gegeven bevelen bij) *is het meer dan waarschijnlijk, dat gebeurtenissen dit vraagstuk voor ons beslist zullen hebben, en dat Hare Majesteit van den troon het betreurenswaardig feit zal hebben te vermelden, dat de vrede, dien wij 38 jaren lang genoten hebben, ten einde is.*" Het blad meent, dat de voorzigtigheid van diplomaten en admiralen te ver kan gedreven worden, en dat de namen van Engeland en Frankrijk daarbij op het spel zouden komen; „*want welligt heeft de eerste noodlottige botsing plaats gehad, terwijl wij dit schrijven, en is eene worsteling begonnen, waarvan wij het einde niet kunnen voorzien.*"

Volgens den *Times* dus *kan* reeds eene botsing het gevolg der gegevene bevelen zijn geweest, terwijl volgens deszelfs verdere redeneringen, oorlog genoegzaam onvermijdelijk is. — Het Engelsche eskader is van den Taag teruggeroepen, om de in het kanaal liggende Britsche vloot te versterken. — De beursen te Parijs en te Londen zien den stand van zaken niet gunstig in en zijn in de laatste dagen vrij belangrijk achteruitgegaan. — Er zijn nog geene stellige berigten ontvangen, dat de Fransch-Engelsche vloot de Zwarte zee is binnengeloopen.— De berigten van het oorlogstooneel zijn zeer tegenstrijdig, daar volgens het eene berigt de Russen op twee plaatsen overwinningen zouden behaald hebben, en wel nagenoeg op dezelfde plaatsen, waarop, volgens een ander berigt, de Turken zouden hebben gezegepraald.

In Spanje verwacht men belangrijke gebeurtenissen. De Regering is voornemens een aantal krachtige maatregelen te nemen, die bestemd zijn om de nieuwe staatkunde der regering in te wijden; doch men heeft gegronde vrees, dat een en ander verre van Constitutioneel zal luiden. Zoo zegt men, dat het geschorste zitting-jaar der Cortes voor goed zal worden gesloten en dat een zeker aantal, bij het hof niet in aanzien zijnde generalen zullen worden verwijderd. Zeker is het althans, dat de senaat geene zitting meer zal houden, voordat de grondslagen, waarop dit staatsligchaam rust, geheel zullen zijn gereorganiseerd.

De berigten uit Turin luiden gunstig voor de positie der regering tegenover de vertegenwoordiging. Behalve dat bij de zamenstelling der bureaux de regerings-kandidaten in ééne stemming en met groote meerderheid werden verkozen, heeft de Kamer van afgevaardigden, in hare zitting van 28 December, der regering reeds een votum van vertrouwen geschonken, door haar te magtigen tot het heffen der belastingen tot aan de maand Maart, zijnde het budget, dienst 1854, nog niet goedgekeurd. In dezelfde zitting werd het adres, in antwoord op de troonrede, aangenomen. Het Ministerie heeft thans de handen ruim, om snel voort te schrijden op den weg, dien eene wijze en vrijzinnige staatkunde voorschrijft.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Te Utrecht is de hoogleeraar in de Godgeleerdheid *H. J. Roijaards* overleden; zijn verlies wordt zeer betreurd.

— Den 2 en 3 dezer zijn te Amsterdam 36,006 emmers duinwater afgeleverd.

— Op de meeste rivieren heeft zich het ijs vastgezet, en geschiedt de overtogt daarover te voet of met schietschouwen.

— Het bedrag der giften en legaten aan het Nederlandsche Zendeling-Genootschap over 1853 is p. m. *f* 32,500.

— Te Arnhem is het verkoopen van sterken drank op het ijs als maatregel van policie verboden.

— Men meldt uit Nieuwediep, 1 Januarij: Eergisteren is met stormweder bij Kamperduin gestrand het Bremer drie-

DE VERTELLER ENZ.

De tegenwoordige Sultan ABDU-'L—MEDJID.

(Uit het Engelsch.)

Hoewel Abdu-'l-Medjid de zachtaardigste Souverein dezer tijden is, beleeft hij eene der stormachtigste regeringen, die in de Geschiedboeken zijn opgeteekend; op ditzelfde oogenblik staat hij aan gevaren en vernederingen bloot, waaraan nog nooit, welk vorst dan ook, heeft blootgestaan. Zijne levensschets zal aantoonen, hoeveel daartoe zijn persoonlijk karakter en de omstandigheden, waaronder hij den troon besteeg, hebben toegebragt.

Die troon was wankelende, en hij verving daarop, op zestienjarigen leeftijd, in 1839, zijn vader Sultan Mahmoud „de hervormer," die zich ten doel had gesteld de zeden en gewoonten van Azie met die van Europa te vermengen en te verzoenen, welke plannen allen mislukten. Toen Abdu-'l-Medjid het zwaard van Osman aangordde, was zijn leenvorst Mehemet-Ali in openbaren opstand. Ibrahim-pacha had het Turksche leger verstrooid, had den weg door Azia Minor naar Konstantinopel geopend, en de Turksche admiraal, die bij eene gedenkwaardige gelegenheid door d'Israeli bij Robert Peel werd vergeleken, zeilde met zijne vloot naar eene Egyptische haven. Al de Turksche grooten, de pachas, de stedehouders wachtten het einde dezer gebeurtenissen af — het was gedaan met het Turksche Rijk, als Egypte triomfeerde. Lord Palmerston besloot het te redden — [illegible] *Fransche Staatkunde* — vormde het viervoudig verbond, waarbij Frankrijk werd uitgesloten — vernielde St. Jean d'Acre — beteugelde Ibrahim-pacha en noodzaakte Mehemet-Ali een verbond te onderteekenen, waarbij zoowel zijne magt als zijn gezag aan banden werden gelegd. Toen kon de jonge Sultan rust genieten, maar die erlangde hij niet. Het rijk bezat twijfelachtige bondgenooten, de oppermagt van den Vorst werkte zwak in zijne nabijheid, en in het geheel niet in de verwijderde gewesten, en de Sultan, die binnenslands evenveel verloor, als hij door de buitenlandsche staatkunde won, die slechts weinig op de goede trouw van Rusland, met wien het aan de oevers van den Donau kon gezegd worden in onafgebroken oorlog te zijn, kon bouwen, kon geene andere bondgenooten en kracht vinden dan in de oud-Turksche-Muzelmansche bevolking.

Na het einde van den Egyptischen oorlog was de eerste daad van den Sultan, onder den invloed van Reschid-pacha, die bevolking te beleedigen, door met even weinig vermomming en met dezelfde verachting die hervormingen weder op te vatten, die zijnen vader bijna den troon hadden gekost. Dit geschiedde door de beruchte Hatti-Scheriff van Gulhana, of Tanzimat, die onder meerdere zaken den Christen ongehoorde voorregten schonk, en die, de magt der Pacha's over leven en dood grootendeels wegvagende, ongeveer gelijke burgerlijke en staatkundige regten aan de geheele bevolking schonk. In Europa meende men, dat de Hatti-Scheriff slechts verordeningen omtrent de kleeding en mindere zaken bevatte, die evenwel de diep ingewortelde vooroordeelen der Muzelmannen moesten kwetsen; maar men is thans beter ingelicht, en men moet bekennen, dat er geen stouter en beter middel, door een Souverein, met eervolle bedoelingen kon worden aangewend. Het doel was goed, maar onmogelijk konden de genomene maatregelen algemeen werken. De Hatti-Sheriff ontnam alle magt aan de Dere-Beys, die in onderscheidene landstreken van Azia-Minor een onbeperkt gezag uitoefenden, geene rekenschap gaven, en wier bestuur het schadelijkste en uitzuigendste karakter droeg. Overal en zoo wijd uitgestrekt als de magt en de middelen des Sultans het toelieten, werd de centralisatie, (die in Turkije, ten minste, een zegen is) versterkt. Maar de gevolgen bragten niet veel vreugde aan. Het Turksche karakter was op vele punten, en vooral niet ten beste, veranderd. De reizigers klaagden, dat de oude gastvrijheid, voornamelijk in de afgelegene provincien, grootendeels verdwenen was, uit hoofde het getal rijken en aanzienlijken bijna tot nul was gedaald; omdat des Sultans bestuur medebragt, het erfelijke van maatschappelijke betrekkingen, hetwelk de rijke bron van welvaart voor grooten was, af te schaffen, en als het ware eene middelklasse te vormen. In Bosnie, waar de Tanzimat niet was afgekondigd, ontstond een opstand tegen de erfelijke grooten, en hoewel Omer-Pacha dien bedwong, liet hij de grief bestaan. Een ander gevolg der Tanzimat was, dat het paardenras bedierf, daar niemand langer groote stoeterijen wilde houden, noch zich om zorgvuldige opvoeding van paarden bekommerde.

Deze Tanzimat was de sleutel van Abdu'l-Medjids regering; hij ging voort, zooals hij begonnen was; en een vervolg der Hatti-Scheriff is de *firman* van Mei 1852, waarbij volmaakte vrijheid van godsdienstig geloof werd toegestaan — eene stoute daad, indien er slechts gevolg en kracht aan kon gegeven worden. Zuiverheid van doel, maar zonder kracht tot uitvoering, is een karaktertrek van Abdu'l-Medjid; schit

mastschip Emma, met eene kostbare lading katoen, granen en meel, van Baltimore naar Amsterdam. Aanvankelijk was het gelukt om de equipage door middel eener boot te redden; de tweede stuurman was evenwel aan boord gebleven, om zoo mogelijk nog het een of ander te redden. Toen begaven zich de opperstuurman, drie matrozen en een sloepperman in de boot, doch digt nabij het schip gekanterd, sloeg de boot om; het gelukte echter den tweeden stuurman, om die mannen van af het schip door het toewerpen van lijnen te redden; doch de branding werd nu zoo hevig, dat men van de landzijde niets ter redding kon aanvangen en dit tot den volgenden dageraad wilde uitstellen; intusschen was het schip gedurende den nacht uit elkander geslagen en hebben de zes mannen, die zich aan boord bevonden, hun dood in de golven gevonden.

— Men schrijft uit Pijnacker, dd. 30 Dec. Algemeen is men hier en in de omstreken verontwaardigd over het bedrog, dat Engeltje van der Vlies werkelijk voedsel gebruikte. Men is zulks te meer, omdat men dit volstrekt niet van de *vrome ziel* verwachten kon. Toen de lijkschouwing den 25sten December plaats had, heeft de persoon, bij wien Engeltje van der Vlies verpleegd werd, bekend, dat zij dagelijks thee, bouillon en melk gebruikte; daarvan is dadelijk eene acte opgemaakt.

— Eenige bakkers te Kampen waren door de arr. regtb. van Zwolle tot geldboeten veroordeeld, om reden in hunne winkels voorhanden waren ter verkoop bestemde brooden, welke bij weging te ligt zijn bevonden. De zaak in appel voor het prov. geregtshof van Overijssel gebragt zijnde, heeft dat hof bij arrest dd. 24 Dec. de veroordeelden vrijgesproken op grond, dat alleen de daad van *verkoop* van te ligt gebakken brood strafbaar is. De procureur gen. heeft zich in cassatie voorzien. (*Zie soortgelijke zaak onder de Regtszaken.*)

— In Friesland is in de vorige week wederom last gegeven tot dooding van 44 runderen ter zake der longziekte, totaal 9021.

— Te Groningen heeft de diaconiekas der hervormde gemeente een te kort van *f* 11.000. De Regering der stad heeft haar een subsidie van *f* 4000—" geschonken; de ontbrekende *f* 7000—" zal men trachten door inschrijving bij de ingezetenen te vinden.

— Bij gelegenheid van het Kersfeest heeft de jeudige Prinses Marie, dochter van HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik, op het paleis te 's Hage ontvangen een groot aantal behoeftige kinderen met hunne moeders, die aldaar een geruimen tijd zijn verbleven en voor wie aldaar een smakelijke maaltijd was aangerigt, waaraan ook de Prinses deel nam. Voorts werden er verschillende kleedingstukken aan de kinderen ten geschenke gegeven.

— Het bestuur van den Keulen-Minder-spoorweg heeft aangekondigd: de aanbesteding van de aard- en metselwerken in de 1ste en 5de sectie van den spoorweg tusschen Oberhausen en Arnhem.

— In de buitengewone vergadering van de Staten van Overijssel van 3 dezer is de heer Mr. *W. H. Jordens* herkozen tot lid van de Eerste Kamer der Staten Generaal.

— In Overijssel blijft de longziekte nog heerschen; in de laatste drie maanden is weder een aanzienlijk aantal runderen weggerukt.

— Te Sneek heeft de kagchelmaker Kramps een werktuig vervaardigd, waarmede de ijsbanen in betrekkelijk korten tijd van de sneeuw kunnen worden ontdaan, en wel zoodanig, dat dezelve geheel zuiver en effen worden. Het werktuig wordt door één of twee paarden getrokken, naar gelang van de lengte der baan; en is reeds 2 dezer hiermede eene proef genomen van Sneek naar IJlst, een afstand van een uur gaans, waar men in een vierde uur tijds eene zeer goede baan heeft gemaakt; terwijl het werktuig na dien tijd nog aanmerkelijk moet zijn verbeterd. De uitvinder wil aan belanghebbenden in Friesland hetzelve voor gebruik gratis afstaan, zoodat men zich slechts de benoodigde paarden hebbe aan te schaffen. *Sneek. Ct.*

— Het *Weekbl. v. h. Regt* meldt, dat de Staats-Commissie van den 24 Sept. in de afgeloopen week haar eerste verslag aan den Minister van Justitie heeft ingediend, bevattende de grondslagen voor eene regterl. organisatie. Van de vraag, of men het met den Minister kan eens worden, zal het vermoedelijk afhangen, of de arbeid zal worden voortgezet.

's Hertogenbosch, 2 Jan. Men verneemt, dat de eerw. paters redemptoristen het gebouw van de societeit *de Unie* met den toebehoorenden tuin alhier hebben gekocht, om aldaar een klooster te stichten. Ook hebben zij het huis van den heer v. P. nabij de groote kerk gehuurd, en zullen eenigen der eerw. paters aldaar voor eenigen tijd gevestigd blijven.

Midwolda, Oldambt, 29 Dec. De wintergranen en oliezaden, welke voor het invallen van den vorst, over het algemeen zich niet ongunstig lieten aanzien, en thans door sneeuw gedekt zijn, wat den wortel betreft, zullen naar veler meening in het voorjaar goed te voorschijn komen. De insecten, welke in het voorleden voorjaar aan den stengel van kool en aveelzaad knaagden, en 't aardoor deze gewassen meestal zijn vernietigd, vertoonden zich reeds weder eenigermate aan dezelve; men vertrouwt nu, dat de vorst deze insecten zal vernietigen. Ook zal de veldslak, waardoor eenige wintergranen leden, door de vorst geheel verdelgd worden. Men vleit zich nu reeds, dat het jaar 1854 een voordeeligen oogst van tarwe, rogge, wintergerst, kool- en aveelzaad zal opleveren.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Men verneemt dat de paus de veroordeeling, door onderscheidene prelaten over den tafeldans uitgesproken, bevestigd heeft.

— Te Parijs is thans de zekere tijding ontvangen, dat de fransche jezuïten, die zich te Keulen bevonden, die stad zijn uitgez t. De paters Kiefer en Santhier moesten Keulen verlaten, alwaar zij zich pas gevestigd hadden.

ENGELAND.

Volgens den *Morning-Advertiser* zullen er verschillende anti-Russische meetings gehouden worden, zoo als te Birmingham, Derby, Stafford en Nottingham. De algemeene opinie in Engeland blijft steeds zeer ten gunste van Turkije.

— Van den 1sten Januarij tot den 30sten December hebben in Londen 1053 branden gewoed, welke ongeveer 2 millioen ponden sterling schade hebben aangerigt.

— Bij de commissarissen voor de koloniale landverhuizing zijn de noodige fondsen gestort, tot de volledige uitrusting en overbrenging van een aantal van 300 vrouwen van de Shetlandsche eilanden naar van Diemensland, ten einde de bevolking te doen toenemen. Het koloniaal bestuur wil bovendien nog geldelijke bijdragen verleenen, indien men meer vrouwen kan bekomen, die daarheen zouden willen vertrekken.

— De *Charleston Mercury* van 23 November deelt mede, dat in Zuid-Carolina bij een openbaren verkoop van slaven, 's daags te voren gehouden, door den kolonel Condy zeer hooge prijzen werden bedongen. Een meisje van 16 jaar werd b. v. verkocht voor 770, een van 18 jaar voor 780, een man van 40 jaren voor 770 en een jongen van 18 jaren, zijnde een kleermakersleerling, voor 800 dollars.

DUITSCHLAND.

— Het lijk van generaal Radowitz is den 25 Dec. j.l. te Erfurt in stilte ter aarde besteld. De generaal heeft zijn geest tot in de laatste dagen ten besten van zijn vaderland aangewend, en zelfs op zijn ziekbed was hij levendig gedachtig aan de belangen van Pruissen. — In zijne laatste geschriften heeft hij evenzeer gewaarschuwd tegen den Democratischen geest, die uit het Westen kwam aanwaaijen, als tegen het Russisch Absolutisme, dat uit het Oosten dreigde. Het constitutioneel monarchaal stelsel is, naar hem, het eenige goede voor de verschillende Staten van Duitschland en een nationale Bond voor het behoud van Germanje's invloed noodzakelijk.

— De schaarschheid aan water is te Dusseldorp zoo groot, dat de politie verordend heeft dat het alleen ter bereiding van spijzen en om te drinken mag gebruikt worden.

— De twee laatste *Jezuiten paters* hebben den 26 Dec., Freiburg verlaten en zich even als de vorige naar Böhringen, in het Sigmaringsche, begeven.

— In Silezie komen thans vele vlugtelingen uit het Koningrijk Polen aan, om zich aan de ligting voor de nationale militie te onttrekken, die aldaar met de uiterste gestrengheid wordt ten uitvoer gebragt. Zij klagen mede over de talrijke verlokkingen, om tot de orthodoxe Grieksche kerk over te gaan.

— In de laatste dagen zijn te Berlijn drie merkwaardige bedriegers door de politie aangehouden, en over de grenzen getransporteerd. In een logement te Berlijn hadden namelijk drie voorgewende Perzianen hunnen intrek genomen, die zeiden door den patriarch van Syrie gezonden te zijn, om gelden bij de weldadige Christenen in te zamelen, tot loskooping van hunne kinderen, die door roofbenden in slavernij gevoerd zijn, en waartoe eene som van 1000 thalers noodig was. De drie ongelukkige vaders waren met een aantal attesten en documenten tot ondersteuning hunner verzoeken voorzien, waaronder zich een bevond, in de Syrische taal geschreven, dat in alle opzigten zeer merkwaardig en werkelijk afkomstig was van den Patriarch van Tyrus. De drie opligters hadden reeds een deel van Rusland, Lijfland, Polen enz. bezocht, en zoo het scheen, goede zaken gemaakt, want zij hadden een aantal Russische goudstukken en lijsten bij zich, op welke laatsten zeer vele rijke personen hunne naamteekening hadden gesteld. De politie te Berlijn had echter wantrouwen jegens die personen opgevat, en deed ten naauwkeurigste onderzoek naar alles wat hun betrof. Hunne nasporingen hadden ten gevolge, dat zij alhier personen vonden, welke de Syrische taal volkomen kenden. Men gaf dezen het attest van den Patriarch in handen, hetwelk alsnu bleek van geheel anderen inhoud en voor andere personen bestemd geweest te zijn, dan de houders voorgaven. Vele van hunne andere attesten werden nu insgelijks voor valsch gehouden. De voorgewende Syrische Christenen zelve bleken duidelijk geene anderen te zijn dan Polen en Russen, die op deze wijze de weldadigheid van anderen geëxploiteerd hadden. Buitendien vernam men nu, dat zich reeds voor twee jaren, onder dezelfde omstandigheden, hier ook een paar Oostersche bedriegers hebben laten zien, die almede gezonden zouden zijn door den patriarch van Syrie, ten einde gelden in te zamelen voor de oude Christenen, en welke hunne bedriegerijen volkomen gelukt zagen, doch later nadat zij Berlijn verlaten hadden, geheel en al ontmaskerd werden.

— Uit Berlijn wordt het volgende gemeld: Men had gesproken van de vorming eener Engelsche vereeniging van aandeelhouders tot daarstelling van een spoorweg van Hamburg naar 's Hage; voor de uitvoering van dit ontwerp moest men echter eene concessie verkrijgen van het Pruissische gouvernement, en deze is geweigerd. Alzoo zal het ontwerp niet worden verwezenlijkt.

— Het heeft in het groothertogdom Baden een zeer goeden indruk gemaakt, dat daar, waar de dienst der geestelijken op de jongste feestdagen noodig was, zij uit de gevangenis werden ontslagen, niettegenstaande hun straftijd nog niet was verstreken.

DENEMARKEN. ZWEDEN.

Door de regeringen van Denemarken en Zweden is aan alle gouvernementen eene identieke nota gezonden, waarin zij verklaren, in geval van oorlog, gemeenschappelijk de meest strikte onzijdigheid in acht te zullen nemen. — Uit Berlijn wordt nog gemeld, dat onderhandelingen geopend zijn tot het sluiten van een of- en defensief verbond tusschen Zweden en Denemarken. Zweden zoude zich te land en ter zee wapenen; Denemarken zoude onverwijld zijne kusten versterken en Kopenhagen in staat van verdediging brengen.

Uit Kopenhagen wordt gemeld, dat met het begin van het nieuwe jaar aan de hoogeschool aldaar de Deensche in plaats van de Latijnsche taal zal worden gebezigd. De programma's, redevoeringen, voorlezingen, theses, enz. moeten voortaan in de landtaal vervat zijn.

TURKIJE.

De *Oest. Corr.* geeft te kennen, dat de voorwaarden, waaronder de Divan de vredesonderhandelingen wil opvatten, zijn, de ontruiming der Donau-vorstendommen en de onafhankelijkheid van 't Turksche rijk. (Dit strijdt geheel met de tijdingen omtrent de beslissing van den Divan over Parijs ontvangen.)

— De Parijsche correspondent van den *Morning Chronicle* zegt, dat de Fransche regering en de Russische gezant te Parijs, tijdingen hebben ontvangen uit St. Petersburg, volgens welke de Keizer van Rusland formeel het protocol en de Weener nota van 5 Dec. verwerpt.

— Over Triest verneemt men, dat allerlei opruijende geschriften uit Griekenland tegen de Turksche regering, onder de Christelijke, bijzonder Grieksche bewoners van dit rijk, worden verbreid, waarin de Christenen worden opgeroepen tot ondersteuning der pogingen van Keizer Nicolaas voor de uitbreiding der regtgeloovige kerk en de herstelling van het Grieksche Keizerrijk in het Oosten.

— Van het oorlogstooneel verneemt men, dat de Turken op den 14den December den Donau in grooten getale nabij Rudschuk zijn overgetrokken, waarna zij getracht hebben het eiland Mokano te bemeesteren, dat sedert den 28sten November vrij van elken aanval gebleven is; de Turken moesten echter onverrigter zake terrugtrekken. Ook heeft denzelfden dag een gevecht bij Giurgewo plaats gehad, waarbij de artillerie eene voorname rol speelde. Te Crajowa zag men iederen dag een aanval van de Turken te gemoet. Reeds namen de kooplieden aldaar de wijk naar Croonstadt.

— Handelsbrieven uit Bagdad melden, dat de Perzische troepen op weg naar die stad zijn, en aldaar reeds spoedig verwacht worden. Men voegt er bij, dat insgelijks Perzische troepen te Shirah geconcentreerd worden, waarschijnlijk om beveiligd te zijn tegen een aanval der Engelschen uit Bombay.

— Ten bewijze van den moed, waarmede de Turksche zeelieden zich bij Sinope hebben verdedigd, dient, dat van de elf vernielde schepen drie door en met hunne gezagvoerders zijn in de lucht gesprongen, en verder dat een der scheepsbevelhebbers is gedood, een ander gewond en een derde krijgsgevangen gemaakt: 5 kommandanten hebben zich slechts op het land gered.

— Den 15 December l.l. is een Russische oorlogschoener door het stormachtige weder in den Bosphorus gedreven. De kapitein gebruikte de voorzigtigheid zijne kanonnen over boord te werpen, in de hoop, dat de Turken de schoener voor een koopvaardijschip zouden aanzien. De Turken hebben zich echter daardoor niet laten verschalken, maar zonden 40 man aan boord van het schip en namen het voorloopig in bezit. Waarschijnlijk heeft het gerucht, als zouden de Russen een brander op de vereenigde vloten hebben afgezonden, zijnen oorsprong aan dit voorval te danken.

DRENTHE.

Assen, 7 Jan. Men verneemt, dat de Hooge Regering het denkbeeld, om den tol op het Zwolsche diep naar den diepgang te doen heffen, om de zwarigheden, aan de uitvoering verbonden, heeft laten varen, en dat de Koning, bij besluit van 21 Dec. j.l. heeft bepaald, dat het tegenwoordig tarief van tolheffing voorloopig en tot wederopzeggens toe van kracht zal blijven, zoolang de Maatschappij tot verbetering van den handelsweg over het Zwolsche diep niet doe blijken, dat zij aan hare Statuten voldoet, door eerst voor het behoorlijk onderhoud der werken te zorgen, alvorens eenig dividend uit te keeren.

— Door Z. M. is aan den heer *O. Meinsma* een eervol ontslag verleend als Ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Meppel.

— Men verneemt, dat Z. Exc. de Minister van Binn. Zaken autorisatie heeft verleend, om, zonder voorafgaand vergelijkend examen, tot onderwijzer in de bijzondere school der 2e klasse te Peize te benoemen *F. Bakker* en tot onderwijzer in de bijzondere school der 1e. klasse te Nieuweroord *J. de Vries.*

— Woensdag j.l. heeft er een treurig ongeluk te Vries plaats gehad. De knecht van den smid *R. Staal* zou op houtduiven schieten; hij laadde daartoe het geweer, maar zette het, om de eene of andere reden in de smederij; middelerwijl kwamen de beide kinderen van *Staal*, een van vier en een van acht jaren ook daarin; de oudste ziet het geweer, neemt het op, legt het spelende op zijn jongste broertje aan, trekt af, en schiet het kind dwars door het hoofd, zoodat het dadelijk dood nedervalt. Deze gebeurtenis spreekt te luide, dan dat onze opwekking de waarschuwing zou kunnen versterken, die er in ligt, om toch vooral voorzigtig te zijn met schietgeweer.

— Door den Minister van Binn. Zaken is bij continuatie voor 1854 tot President der Prov. Geneeskundige Commissie in dit gewest benoemd de heer Dr. *P. Hofstede Crull* te Meppel, terwijl tot Secretaris dier Commissie voor 1854 is aangesteld de heer Dr. *D. Cohen* te Assen.

— Hier ter stede is opgerigt eene vereeniging van Diakenen en Oud-Diakenen, zich ten doel stellende, door middelen ter voorkoming en vermindering van armoede de diaconie te hulp te komen. Tot leden des bestuurs zijn gekozen: de heeren *A. F. Gosselaar*, president, *H. Pelinck*, secretaris, en *G. H. Ekkart*, penningmeester. De opkomst van meest

verende uitspraken zonder evenredige middelen, om er klem aan te geven, zijn onder den tegenwoordigen Sultan en zijn' voorganger het lot van Turkije geweest. De Muzelmannen klagen over den vredelievenden aard des heerschers. Hij verfoeit den oorlog; en lord Strattford de Redclif heeft van deze gezindheid meesterlijk gebruik gemaakt, om zoolang doenlijk den vrede te bewaren, — een vrede, die zeker niet eervol en nadeelig voor de Turksche belangen was. Lord Strattford was zeker een zeer voorzigtig man. Menigmalen heeft de Sultan fouten begaan, uit gebrek aan verontwaardiging, b. v. toen de Russen in 1849 de vorstendommen bezetteden, om de omwenteling te bedwingen, die zij zelve hadden te weeg gebragt, en waartegen de Sultan niet protesteerde: — toen, gedurende den Hongaarschen oorlog, de Oostenrijkers door Bem op Turksch grondgebied werden gedreven, en de Sultan die gewapende benden niet liet ontwapenen. Geheel anders handelde hij, toen de Hongaren na het *verraad* van Georgeij onder Kossuth in Turkije drongen. Lord Strattford drong er op aan, en de Sultan beval, — dat niet met hen zoude onderhandeld worden, dan nadat zij de wapenen hadden afgelegd.

Het gedrag van den Sultan, omtrent Kossuth, vormt eene eervolle en belangwekkende episode uit zijn leven.

Er bestaat geen twijfel, of hij gevoelde eene edele sympathie voor de Hongaren, en wenschte hij persoonlijk hunnen triomf, alhoewel hem eene gelegenheid ontbrak, om zich eene vaste houding te verschaffen tegen Ruslands intrigues of open aanval. De voornaamste daadzaak in de geschiedenis der Hongaarsche vlugtelingen is deze — dat de Sultan uit eigene beweging, en tegen den raad van zijnen Divan, besloten heeft Kossuth gastvrijheid te verleenen, en zoowel tegen Oostenrijk als tegen Rusland te beschermen, en wel verscheiden dagen vóór dat de brief van Lord Palmerston aan Lord Strattford was geschreven, waarin Kossuth ondersteuning werd beloofd, zoodat alle eer dier loffelijke daad aan Abdu'l-Medjid toebehoort.

Eene andere merkwaardige daadzaak is, dat, hoewel de Sultan beval, dat de Hongaren de wapenen zouden afleggen, hij tevens Zia-pacha afzond, met last de volle waarde daarvan te betalen; en als een staaltje van Turksch bestuur kan hierbij gemeld worden, dat Zia-pacha, die door Kossuth een der beleefdste mannen, die hij ooit ontmoet had, wordt genoemd, juist de helft van het ontvangen geld aan de Hongaren uitbetaalde. Bem en andere vlugtelingen omhelsden het Mahomedaansche geloof, uithoofde van een bevel in den Koran, waarbij verboden wordt een Mahomedaan aan de ongeloovigen uitteleveren. En het is eene historische waarheid, dat de divan den Sultan aanraadde, allen, die den Tulband niet wilden aannemen uit te leveren. De Sultan beantwoordde dezen raad door eene andere plaats uit den Koran; de Koran beval gastvrijheid; en hoewel lord Stratford en andere gezanten te Konstantinopel hem verzekerden, dat hij zijnen troon op het spel zette, was hij voor de eerste maal vastberaden en krachtvol; en hij besloot Kossuth en diens vrienden en landgenooten te beschermen, hetzij Engeland hem hielp of niet. Zijn gedrag omtrent de vlugtelingen was edel: zij werden als gasten te Kataija ontvangen. Kossuth werd steeds, wanneer hij uitreed, door eene eerewacht vergezeld, en daar hij een prachtig en deugdzaam paard ter zijner beschikking had, galloppeerde hij dikwijls uit het gezigt der eerewacht, en keerde langs andere wegen naar Kataija terug. Menigmalen gaf men hem den raad, dit spel tot ernst te brengen, maar hij scheen den Sultan te kennen en vertrouwde volkomen op diens woord. Evenwel was hij voornemens te vlugten, indien vrienden van hem, welke de Europesche staatkunde in het oog hielden, reden vonden te gelooven, dat de Sultan hem zoude opofferen. De edelmoedigheid des Sultans is bij deze gebeurtenissen alleenlijk toe te schrijven aan zijnen afkeer van den oorlog; maar misschien is zij ook het gevolg van eenen anderen afkeer, dien hij voedde, en wel die van doodstraffen, die zeer zeker door de Oostenrijkers op de vlugtelingen zoude zijn toegepast. Velerlei anecdoten zijn omtrent dezen karaktertrek des Sultans in omloop; maar hij is niet altoos bij magte genade te verleenen. Merkwaardig is, dat hij de eerste Sultan is, die bij zijne troonsbestijging zijnen broeder of broeders niet heeft doen sterven! Abdu-'l-Aziz leeft in gevaarlijke nabuurschap van den troon; en evenzoo als in Engeland de *oppositie* gewoonlijk den vermoedelijken troonsopvolger tot leidsman heeft, wordt Abdu-'l-Aziz als het hoofd beschouwd der oud-Turksche partij. Het was in zijnen naam, dat die partij onlangs zamenspande; het werd ontdekt en daar de Sultan onvermogend was zijns broeders medestanders te beschermen, werden vijftien Imaums (Muzelmansche studenten) ter dood gebragt.

Vervolg hierna.

ALLERLEI.

Onlangs bij de onthulling van het standbeeld van Ney te Parijs had er, in't oog van velen, een kwaad voorteeken plaats. Toen het oogenblik gekomen was, dat het beeld voor de menigte zigt-

alle Oud-Diakenen, getuigde van eene groote belangstelling, en doet veel goeds van deze met de diaconie zamenwerkende vereeniging verwachten.

— Te Rolde zijn in 1853 geboren: 47 kinderen, waarvan 32 tot het mannelijke geslacht behooren. Het getal der overledenen bedroeg 29, als: 13 gehuwden, 1 weduwnaar, 3 weduwen en 12 ongehuwden. Gehuwd 12 paar, alle voltrokken tusschen jongmans en jonge dochters. De wettelijke bevolking bedroeg op den 31 Dec. 1853, 789 van het mannelijke en 734 van het vrouwelijke geslacht, beloopende alzoo de geheele bevolking 1523 zielen.

— J.l. Woensdag heeft de heer *L. K. Maju* de aangekondigde voorstelling gegeven; in aanmerking genomen het uiterst slechte weder, kan men zeggen, dat een vrij aanzienlijk publiek was opgekomen. De toeren, die door den heer *Maju* verrigt werden, getuigden van groote behendigheid en mogten de goedkeuring van het publiek wegdragen. Wij meenen te mogen verzekeren, dat de toeschouwers een aangenamen avond hebben doorgebragt.

— Op het twaalftal ter vervulling der vacante Predikantsplaats te Vianen, komt o. a. ook voor de heer *A. L. Lesturgeon* te Oosterhesselen.

— Men weet, dat de Minister van Binn. Zaken, alvorens te beschikken op het verzoek van de Zwolsche Stoomboot-Maatschappij tot den aanleg van eene Stoomboot-vaart van Assen naar Zwartsluis, aan de Maatschappij heeft opgelegd, om met eene boot, als door haar in de vaart zou worden gebragt, eene proefvaart te doen. Thans verneemt men, dat de Maatschappij verzocht heeft, om van deze bezwarende bepaling ontheven te worden, daar zij voor deze vaart eene bijzonder korte boot, die in de schutkolken kan, moet aanschaffen, hoedanige in Nederland niet aanwezig is; zij verzocht daarom, dat aan haar de gevraagde concessie worde verleend, onder bepaling, dat de boot niet moge varen dan volgens eene vooraf vastgestelde snelheid.

— Van alle zijden verneemt men, dat door de laatste sneeuwstormen de communicatie op vele punten geheel gestremd is; in Belgie en Duitschland, waar nog meer sneeuw schijnt te zijn gevallen, dan in ons land, is op ettelijke plaatsen de dienst op de spoorwegen gestaakt of belemmerd: in ons land zijn onderscheidene wegen door te hoop gewaaide sneeuw geheel versperd, zoodat de diligences niet hebben kunnen vertrekken, en de postpakketten niet dan in arresleden of te voet konden worden overgebragt. De weg van hier naar Groningen, die woensdag weder zoo ver was open gemaakt, dat de passage, hoewel altijd met veel moeite, daar langs kon geschieden, is in den nacht van woensdag op donderdag op nieuw geheel vol gestoven; een aantal arbeiders is dagelijks bezig, om de sneeuw, die op vele plaatsen tot een mans hoogte op den weg ligt, op te ruimen. Noch van Groningen noch van Meppel zijn in de laatste dagen diligences aangekomen. Ook de post van Groningen is gisteren en eergisteren niet gearriveerd. Woensdag zijn de pakketten niet dan met de uiterste moeite te voet van de Punt naar hier gebragt. De Hollandsche post is meer dan een dag ten achteren. Naar wij vernemen, zijn eveneens bijna alle zandwegen en voetpaden in de Provincie door sneeuwduinen versperd, of is de passage daarover belemmerd; het is te hopen, dat de gemeente-besturen dezelve ten spoedigste doen opruimen, ten einde de communicatie weder worde hersteld.

* **Coevorden, 5 Jan.** De heer *Lambers* alhier heeft de weezen uit het weeshuis op oudejaars avond op chocolade en wittebrood onthaald, even als hij zulks ten vorigen jare gedaan heeft. Dank zij den weldadigen gever hiervoor namens de weezen toegebragt.

* **Drouwen, 5 Jan.** In den vroegen morgen van den 3 dezer begaf zich de knecht van den landbouwer *Oldenbeuving* alhier naar de put, om water te halen; rondom de put bevond zich ijs door het bevriezen van het uitgestorte water, hierop gleed hij uit en stortte met het hoofd vooruit in de put; gelukkig werd dit ongeval zeer spoedig bemerkt en mogt het der toegesnelde hulp gelukken, hem van een anders wissen dood te redden; thans is hij er met eene verwonding aan het hoofd afgekomen. Mogt men hieruit leeren, om te zorgen, dat bij putten, die van geene of slechts van eene lage omheining zijn voorzien, zich niet door het uitstorten of uitwerpen van water ijs vorme.

* **Wapserveen, 3 Jan.** Heden ontdekte de bode *Ouwerkerk*, dat slechte menschen gebruik gemaakt hadden van zijne tweedaagsche afwezigheid, en hem al zijn goud en zilver ontvreemd hadden, waaronder een gouden horologie met ketting, zilveren tabaksdoos, dito lepels en vorken, en behalve meer ook nog eene som van *f* 175-″ aan contanten. Mogten de daders de nasporing der justitie niet ontkomen.

* **Ruinen, 2 Jan.** In den laatsten tijd hebben hier vele sterfgevallen plaats gehad. In den tijd van 12 dagen zijn hier 10 overleden, dat op eene bevolking van ruim 2000 zielen, zeker veel te noemen is. Vele kinderen lijden hier ook aan eene ziekte, bekend onder den naam van stikzinkens, aan welke kwaal reeds drie overleden zijn.

* **Hoogeveen, 4 Jan.** In den verloopen nacht is alhier ten huize van den heer Gemeente-Ontvanger, terwijl hij met zijne huisgenooten, met uitzondering van zijnen bij hem inwonenden vader, afwezig was, een kistje, waarin ongeveer *f* 2000-″, ontvreemd; hetzelve was aanwezig in eene bedstede onder het bed; naar men vermoedt, moet de dief of dieven in het huis hebben weten in te sluipen, zonder ontdekt te worden, wijl de buitendeur van het vertrek, waar het kistje zich bevond, bij de terugkomst van gezegden Ontvanger, open door hem is aangetroffen; zijnde vervolgens, tegen den middag, het kistje op een stuk land op eenigen afstand van gezegde woning geopend met verbrijzelde sluiting, en daarin eene som van *f* 327-50 aan rijksdaalders, alsmede een bandje, waarmede misschien een der zakken is toegebonden geweest, teruggevonden. In de woning of wel in het vertrek, waar de diefstal is gepleegd, heeft geene in- of uitwendige braak plaats gehad.

RAADSVERGADERINGEN.

* **Coevorden, 30 Dec.** In de Gemeenteraads-vergadering van heden werden o.a. de volgende punten behandeld: voor informatie werden aangenomen drie besluiten van Ged. St., als dat, houdende magtiging, om met de Gemeente Dalen in overleg te treden omtrent een kunstweg tusschen beide gemeenten; dat, houdende andermale verdaging der begrooting over 1853 tot 1 Jan. en dat, houdende magtiging tot weder verpachting der bank van leening voor een jaar. — Er werd gelezen eene dispositie van den Minister van Justitie, houdende afwijzing van het verzoek, om, even als in andere grensplaatsen, hier een of twee geregtsdienaars te stationeren, na ingewonnen rapport van den Procureur-Gen. — De heer Dommers vraagt den Voorzitter, of er wel voldaan is aan het raads-besluit, dat men laatstgenoemden heer, met inzending van copij - verzoek, tevens zoude inlichten. De Voorzitter zegt, dat dit niet is geschied; hij meende, dat het genoeg was, aan den Commissaris des Konings te schrijven. De heer D. repliceerde, dat hij dit uit het rapport van den Proc.-Generaal wel kon vermoeden, immers wanneer Z. H. E. A. ware ingelicht, zou de beslissing anders zijn uitgevallen, daar de politie hier wel waakzame oogen behoeft. Hij verzocht dit nog te doen en zich nader te adresseren, alzoo is besloten. Op eene missive van den Hervormden Kerkenraad, houdende verzoek om *f* 10 bij te dragen voor het luiden der Stads klok, des morgens ten 5 en des middags ten 12 ure, wordt besloten, om 5 uur niet te luiden, en het luiden om 12 uur op te dragen aan den stads-uurwerk-opwinder, voorts het verzoek af te wijzen.

Wordt gelezen eene missive van de gemeente Dalen, houdende kennisgeving, dat de heer Reimers, rijks-veearts aldaar, eene aanvraag heeft gekregen van de gemeenten Odoorn, Borger en Gasselte, om zich in eerstgenoemde plaats te vestigen; Dat de gemeente Dalen, in aanmerking nemende hoe noodig het is een kundig veearts te behouden, is te rade geworden, hare bijdrage met *f* 25 te verhoogen. De raad besluit, doordrongen van het nut, om den heer Reimers te behouden, de bijdrage met *f* 10 te vermeerderen. Voorwaardelijk wordt goedgekeurd de uitbesteding van het onderhoud der stads werken, aangenomen door J. Schuilenborg voor *f* 415; van de straatverlichting, door A. J. Woltersom voor *f* 270, en van het zuiveren der straten door J. Kaspers voor *f* 27.

REGTSZAKEN.

Arrondissements-Regtbank te Assen.

4 *Jan. Ontslagen van alle regtsvervolging: J. F.*, bakker te Assen, beschuldigd van het voorhanden hebben van te ligt brood, en van brood van een gewigt, dat niet bij de keur bekend is, op grond, dat het in de winkel voorhanden hebben van brood niet in zich sluit de daad van het bakken of verkoopen van brood, en dat niet is verboden te bakken of te verkoopen brood van ander gewigt, als bij de keur is bepaald, als de ingezetenen dit verkiezen.

6 *Jan. Vrijgesproken: B. L.*, arbeider te Meppel, van de beschuldiging van diefstal, als niet wettig bewezen.

HANDEL EN SCHEEPVAART.

Aan het belang van Hamburg een artikel wijdende schrijft de *Köln. Zeit.*: ″ Hamburg, het duitsche Hamburg, heeft Amsterdam sinds lang overvleugeld en is thans de eerste handelsplaats op het vaste land. Hij, die aan de Elbe staat en zijn blik laat gaan over het mastenbosch van schepen van alle natiën, welke, in drie dubbele rijen, lange straten op het water uitmaken, mag erbij bedenken, dat in die waterstad meer waren worden in en uitgevoerd, dan in 't geheele koningrijk der Nederlanden. Men zegge niet, dat Hamburg alles te danken heeft aan zijne gelukkige ligging, dat Duitschland voor zijn verkeer met de wereld wordt gewezen op de diepe monding der Elbe, die als eene golf zich uitbreidt. Nederland heeft den Rijn en grenst evenzeer aan Duitschland en zijne meestbloeijende gegewesten. Daarbij blijven de Hollandsche havens langer open en de schepen, die uit vreemde werelddeelen komen, sparen door er binnen te loopen den gevaarlijken togt op de Noordzee."

Zulke regelen zijn een wenk ten leven voor onzen nationalen droomaard. Hoe is tegenwoordig de toestand onzer rivieren, die ons met Duitschland in verbinding moeten houden langs den waterweg; hoe is het met onze spoorweggemeenschap met Duitschland, die gereed zal komen, als de handel zijne wegen misschien zal verlegd hebben? — In de laatste tijden ziet men gelukkig in onzen handel meer levensgeest; moge de ijver van velen ten goede werken, en ook doen ontwaken, die gewoon zijn geworden, om te teeren op de rijkdommen, door hunne vaderen met moeite vergaard, en die niet trachten die kapitalen verder tot meerder nut van hen zelve en anderen aan te wenden.

Het bovenstaande uit de *Utr. Ct.* overnemende voegen wij daarbij den wensch, dat ten spoedigste de lasten, die hier te lande nog op den handel en de scheepvaart rusten, en waarvan deze in andere landen bevrijd zijn, mogen worden opgeheven; wij brengen daartoe de tonnegelden, maar inzonderheid ook de plaatselijke regten en de lastige formaliteiten, die in onze groote koopsteden en voornamelijk te Amsterdam handel en scheepvaart drukken.

In het afgeloopen jaar zijn te Hellevoetsluis, Brielle en Maassluis, behalve de vischhoekers, jagers enz. binnengekomen 2601 en uitgezeild 2733 schepen. In 1852 waren ingekomen 2882 en uitgezeild 3038 schepen.

Te Brielle zijn in 1853, behalve de vischhoekers, haringbuizen en jagers, binnengekomen 688 schepen en 2 bijleggers, uitgezeild 862 schepen, te zamen 1552.

Te Dordrecht zijn in 1853 ingeklaard 292 schepen; in 1852 kwamen aldaar aan 355 schepen.

In Amsterdam zijn in 1853 binnengekomen 1705 schepen, dat is 400 minder dan in het vorige jaar.

Men ziet uit deze cijfers, dat in de opgenoemde steden de scheepsbeweging over 1853 veel minder is geweest dan in 1852; wanneer men hierbij het artikel in de *Köln. Zeit.* overweegt, wordt ieder vaderlander zekerlijk smartelijk aangedaan, daar hare bewering daardoor bevestigd wordt; wij voegen hier nog bij, dat de scheepsmassa te Hamburg in hooge mate toeneemt. In 1841 bedroeg het aantal Hamburgsche schepen 193: in 1853 is het van 369 tot 404 gestegen.

NIEUWS UIT KERK EN SCHOOL.

De Koning van Pruissen heeft bevolen, dat er bij het algemeen kerkgebed ook eene voorbede zal worden opgenomen voor door ongeloovigen vervolgde Christenen. De Evangelische Opper-Kerkenraad heeft dientengevolge het volgende formulier bepaald: Heere, God, Hemelsche Vader, wij bidden u, dat Gij uwe Christelijke kerk met al hare Leeraars, door Uwen Heiligen Geest wilt regeren, dat zij zich aan de zuivere leer Uws woords houden, het ware geloof in ons opgewekt en versterkt worde en de liefde jegens alle menschen in ons ontkieme en toeneme. Zegen de prediking van het Evangelie tot uitbreiding van Uw Rijk, ook onder Heidenen en Joden, en laat daartoe het werk Uwer dienstknechten U welgevallig zijn. Sla het oog Uwer barmhartigheid op allen, die Uwen naam erkennen en zuchten onder het juk der ongeloovigen, en wees vooral hun genadig, die met ons in 't zelfde geloof leven, doch aan veel nood, gevaren en vervolging zijn blootgesteld."

INGEZONDEN STUKKEN.

SNEEUW- EN IJS-BANEN.

Meermalen zijn er in den wintertijd klagten aangeheven over de belemmerde passagie langs de wegen en de ijsbanen, en in deze dagen, nu er weder eene massa sneeuw is gevallen, heeft ieder zich, bij vernieuwing, kunnen overtuigen, hoe moeijelijk ja bijna ondoenlijk het voor den voetganger is, om zich door dat beletsel heen te worstelen.

Wegen en voetpaden zijn aan schouwing onderworpen, en teregt; immers het zou er op vele plaatsen wel ellendig uitzien, wanneer van wege de overheid daarop niet naauwkeurig werd toegezien.

Maar — het zij ons geoorloofd dit bescheiden te vragen — waarom wordt datzelfde naauwkeurig toezigt niet uitgeoefend op de wegen en voetpaden, wanneer die overdekt zijn met, en totaal versperd door massa's sneeuw? Waarom wordt er hoegenaamd niet toegezien op de ijsbanen, hetzij die vrij zijn van sneeuw of wel daarmede, even als de wegen, bedekt?

Voor den voetganger; voor hem die zijn dagelijksch brood moet verdienen met van het eene naar het andere oord te zwerven, niet zelden zwaar beladen; voor post- en voetboden, die, zoo als nu weder het geval is geweest, uren te laat aankomen, tot merkelijke schade en bittere teleurstelling der ingezetenen; — in het algemeen belang, eindelijk, zoude het zeer dienstig en wenschelijk zijn dat de gevallen sneeuw, *zoo spoedig maar immer doenlijk*, wierd opgeruimd en de passagie, zooveel mogelijk, gemakkelijk gemaakt.

En wat betreft de ijsbanen; — het is niet de eerste maal, dat men ongelukken te betreuren heeft als die, waarvan de dagbladen in menigte gewagen, en welke veilig als het gevolg van gemis aan behoorlijk toezigt kunnen worden aangemerkt. — De schaatsrijder, hetzij hij uit bloot vermaak van de ijsbaan gebruik maakt; hetzij hij belast is met de expeditie van eenig voorwerp; hetzij hij uit enkele uitspanning of wel om een sober stukje brood te verdienen, zich met eene slede op het ijs begeeft; allen zijn, te midden van de drukke beweging, die op de, veelal zeer smalle en slecht geveegde banen heerscht, elk oogenblik in gevaar voor een geheel leven ongelukkig of verminkt te worden, als het leven zelve er, namentlijk, al niet mede gemoeid is.

Heeft men steller dezes wel onderrigt, dan is er in een gedeelte eener naburige Provincie reeds sedert eenige jaren voorzien in deze inconvenienten. — Daar zijn, met onderling overleg der betrokken Gemeente Besturen en Collegien van Armvoogden of Diakenen, op bepaalde afstanden personen geplaatst, tegen een matig dagloon, bij voorkeur bedeelden voor het werk geschikt, die, van een eenvoudig kenteeken voorzien, dagelijks ruime en breede banen behoorlijk onderhouden, eene voor de schaatsrijders en eene voor de sleden; terwijl het dien personen bepaaldelijk is verboden eenig geld, van wien ook, te *vragen*, hoezeer het hun is vrijgelaten giften *aan te nemen*, die hun worden aangeboden.

Door dezen maatregel worden vele ongelukken voorgekomen; wordt er gezorgd voor der ingezetenen veiligheid en gerijf en wordt het bijna eenigst middel van correspondentie in behoorlijken toestand gebragt en onderhouden, en is men er vrij van dat eeuwige en lastige vragen en bedelen der zoogenaamde „baanvegers," die zich bovendien meestal zeer slecht van hunnen pligt kwijten.

Mogt het aangevoerde, te eeniger tijd, gunstige gevolgen hebben, en de Provincie DRENTHE alzoo het voorbeeld geven van hare zorg voor der ingezetenen veiligheid, gerijf en genot, ook in den barren wintertijd, dan gewis zullen de bewoners van dit, zich meer en meer ontwikkelend gewest daarvoor de betrokken autoriteiten dankbaar zijn, en zal men — wat alleen voorzieningen, ter zake, dringend noodzakelijk maakt — gewisselijk minder slagtoffers te betreuren hebben.

Erfdienstbaarheid van Schapedreef.

De *Nieuwe Drentsche Courant* heeft in een hoofdart te Prij handeld het vonnis der Arrondissements-Regtbank irculaire, in zake Koob Duiker van de Oude Smilde tegens eene oor Hendriks Mensinga, Wed. R. T. Boerhof en consortg berigtte

Daar ik de zaak voor K. Duiker heb bediend, kamen in ui mijnen weg liggen, daarop terug te komen. usland wi

Er bestond op de oude Smilde een schapedreef, gte moger op eene strook heideveld, die, volgens overlevering r ook to

zee be

chou

---

baar zou worden, riep de Minister van Oorlog met plegtige en aandoenlijke stem: *En nu, ontsluijer u, standbeeld voor het tegenwoordig en toekomend geslacht!"* Naauwelijks was het laatste woord vernomen, of de troepen salueerden, de trommen roffelden, de toonen der krijgsmuzijk schetterden door de lucht, het volk stond bloothoofds en het doek — viel niet. Pijnlijke oogenblikken voor hem, die even te voren het commando voerde. Men trok aan den sluijer en trok, maar vergeefs. Er schoot niets anders over, dan bij deze poëtische plegtigheid een zeer prozaïsch middel te gebruiken. Er werd eene *ladder* gehaald, iemand klauterde naar boven en het doek, dat zich aan Ney's hoed vasthaakte — viel.

—

De Hertog van Brabant, die, zooals men weet, in 't afgeloopene jaar Engeland bezocht, ontving op 24 November j.l. te Cambridge den titel en hoed eens docters in de regten. Hij moest zich daartoe aan alle oude, maar nog gebruikelijke ceremoniën onderwerpen, behalve het *knielen* bij het opzetten van den hoed. Z. H. verveelde zich zigtbaar, doch het ergste was voor het laatste bewaard. De officiele redenaar bij die plegtigheid hield ten slotte tot eer en lof van Prins Albert, van de Belgische Konings-familie, van het nijvere en vrijheidlievende Belgische volk, eene redevoering, die *twee* uur aanhield en in 't *latijn*.

Z. H. reed des namiddags met veel genoegen naar Windsor.

—

Bijen-kwestie.

Dat er partijschappen bestaan tusschen bijenkorven, die zich digt bij elkander bevinden, is bekend, maar zulk een moorddadig gevecht, als er in den afgeloopen zomer bij Pressburg tusschen deze insecten plaats greep, is zonder voorbeeld in de bijen-historie, en mag wel worden aangemerkt, als een boos teeken in den tegenwoordigen neteligen toestand van Europa. Men zou zeggen, hoe komt het meest industriële insecten-volkje tot zulk een broeder-moordend oorlogs-fanatismus? Een bijenhouder in de nabijheid van straksgenoemde stad had 70 korven, en plaatste aan elke zijde van zijne woning daarvan 35. Tot zijne groote verwondering zag hij nu op zekeren dag, hoe de bijen in twee vijandelijke corpsen afgedeeld, zich in de lucht bewogen, weldra in strijd geraakten en drie uren lang met de grootste verbittering streden. Omstreeks zes uur werd de rust hersteld, en de den dood ontkomen bijen, vlogen, terwijl zij victorie! gonsden, naar hare garnizoenen in de korven terug. Het slagveld was letterlijk met gesneuvelden bedekt, die van broeder-moordende angels gestoken, hun leven verloren. Geen levend wezen waagde zich in de nabijheid van het gevecht, en een onschuldige kuiken-familie, die er ronddrentelde, werd op de onbarmhartigste wijze gestoken.

Deze bataille zal op het eerstvolgend vredes-congres ernstig ter sprake komen.

—

Uit New-York meldt men, dat toen onlangs de beestentemmer Driesbach zich in het hok van een zijner tijgers begaf, om kunsten met het dier te vertoonen, het dier plotseling op hem aansprong, hem deerlijk wondde, en hem zoude hebben verscheurd, zoo niet tijdige hulp hem aan de klaauwen van het ondier had onttrokken. Eene in hetzelfde hok aanwezige getemde leeuwin wilde den tijger van haren meester afweren, doch bragt hem in de worsteling een vóór den tijger bestemden geweldigen slag toe.

—

Toen de Koning van Hannover in 1838 Osnabruck bezocht werden hem, volgens oud gebruik, de zilveren sleutels der stad aangeboden, die 16 jaar vroeger door Georg IV ontvangen doch onmiddelijk teruggegeven werden, onder de betuiging: ″ ze zijn in goede handen!" Ernst August, die soms zoo bijzondere idées had, nam de hem zoo plegtig en gul aangebodene sleutels mede naar zijne residentie en liet de goede Osnabrucksche burgerij raden, waarom hij dat deed.

Dezer dagen echter, zijn de sleutels weder te Osnabruck aangekomen, en wel zonder den sleutel, die dit *geven* en *nemen* kon oplossen.

—

CHARADES.

LVI. Hoe kan men van eenen zak koren, wanneer het gemalen is, twee zakken vullen, die even groot zijn als de eerste?

—

LVII. Welk ding kan, in de vrije lucht, niet door de zon beschenen worden?

—

LVIII. Mijn 1, 2, 3 is een plaisir, 4, 5, 6 een bijbelsche naam, 1, 2, 4 een muziek-instrument, 1, 5, 6 een Poolsch generaal, 4, 2, 3, 5, 6 eene stad, 1, 5, 4 eene vrucht, mijn geheel een geneesmiddel en zonder mijn 1 het tegenovergestelde.

dat bezwaar, vroeger door den Scholtus Hummel daartoe was afgestaan; de boeren van de oude Smilde dreven sedert onheuchelijken tijd, welligt over de honderd jaar en langer, daar langs hunne schapen naar het heideveld, dat achter hunne huizen ligt. Bij de steeds vermeerderende waarde der gronden vond de eigenaar van den grond, met schapedreef bezwaard, goed, dien grond te betimmeren; hij benadeelde daardoor de regten van hen, die dat regt van dreef hadden. Volgens het Drentsche Landregt, kon men het bestaan van dergelijke erfdienstbaarheden door getuigen bewijzen, omdat ze door verjaring konden worden verkregen. — Men begreep, dat de verjaring, begonnen zijnde onder het Drentsche Landregt, onder de latere Wetgevingen mogt worden voleindigd; daarom werd er eisch gedaan en werden er daadzaken gesteld, om het bestaan der erfdienstbaarheid gedurende 30 jaren, begonnen onder het Landregt en voleindigd onder de opgevolgde Wetgevingen, te bewijzen.

De Regtbank begreep, dat de dertig jaren voor de invoering van het Fransche Wetb. hadden moeten zijn voleindigd, en ontzegde den eisch op regtsgronden, die wij nu niet beoordeelen; maar om dat vonnis *weldadig* te noemen in de gevolgen en voor de markscheidingen, dit gaat te ver; de Regtbank heeft die vermeende *weldaden* niet in aanmerking genomen en mogt dit ook niet: — het vonnis en het stelsel van het Fransche regt is integendeel zeer nadeelig voor al die streken, waaronder ook Drenthe, waar men niet gewoon was noch is, en zulks omdat de kosten te zwaar zouden worden, om van dergelijke erfdienstbaarheden eene schriftelijke acte op te maken. Er zijn in Drenthe duizende dergelijke erfdienstbaarheden, zoowel op de essen als anderszins, waarvoor geen titel bestaat, die onder het Landregt wel, maar nu niet meer door verjaring mogen worden daargesteld en door getuigen bewezen; de eerste de beste, die te weinig naauwgezetheid heeft, om anderens regten te eerbiedigen, kan nu de uitoefening dier erfdienstbaarheid met een beroep op de wet verhinderen; voor kwade trouw en hebzucht is eene wijde deur geopend; het eschgebruik is geheel aan de willekeur van een kwaadgezinde overgelaten, in een woord: het is een bewijs dat de Fransche wet in dit opzigt niet past op de landhuishouding en de gebruiken in deze eenvoudige streken, waar de grond betrekkelijk zoo weinig waarde had.

Men kan het vonnis r gtskundig verdedig n, juist noemen en daarmede geheel instemmen, en dit zullen natuurlijk zeer velen doen in een zoo betwist regtspunt, maar hoe men dat alles *weldadig* kan noemen, begrijp ik niet; duizende ongelegenheden kunnen er door ontstaan, zoo de wetgeving niet tusschen beide treedt of zoo het meerendeel der bewoners van Drenthe niet te eerlijk is, om zich op de wet te beroepen.

Bij marktscheidingen worden de dreven en de erfdienstbaarheden gewoonlijk zeer naauwkeurig omschreven, alle deelgenooten hebben daarbij wederkeerig belang; er komt dan van zelve een schriftelijk bewijs van de erfdienstbaarheid, die vroeger door onheuchelijk gebruik bestond: — de leer van 't vonnis kan dus voor marktscheidingen noch weldadig noch onweldadig zijn.

Ik wilde alléén opkomen tegen het dwaaldenkbeeld, alsof de gevolgen kan het vonnis en van 't stelsel van 't Fransche regt *weldadig* op zich zelve en voor de marktscheidingen zouden kunnen zijn, en besluit met den wensch, dat de eerlijkheid en de goede trouw in Drenthe zoo groot zullen zijn, dat de Regtbank niet dikwijls zulke vonnissen zal behoeven te wijzen.

ASSEN, 2 Januarij 1854.

Mr. L. OLDENHUIS GRATAMA.

Naauwelijks had men ter dezer plaatse vernomen, dat enkele gemeenten onzer Provincie het voornemen hadden opgevat, om den Nieuwjaarsdag alleenlijk Godsdienstig te vieren, of ook ons plaatselijk bestuur besloot op gelijke wijze te handelen. Onze geachte Burgemeester verbood dientengevolge het misbruik van sterken drank, het afschieten van vuurwapenen en het doen van zoogenoemde gelukwenschingen bijlangs de huizen, dit laatste alleen aan de behoeftigen der gemeente vergunnende op den eerstvolgenden Maandag en Dingsdag, terwijl onze waardige Predikant in loffelijke toespraak van den kansel de hoofden der huisgezinnen uitnoodigde, hunne hulp en bijstand te verleenen, ten einde die dag alzoo op Godsdienstige wijze gevierd mogt worden. Deze maatregelen vonden niet bij enkele ingezetenen maar algemeenen bijval. En ten blijke, dat de beste verwachting overtroffen is, vonden zelfs geene op den Nieuwjaarsdag anders gewone bezoeken van familie leden en naburen plaats, zoodat het nieuwjaar alhier plegtig in den volsten zin des woords en in stille dankbaarheid doorgebragt is.

Menigvuldige ongeregeldheden, anders ook in sommige gemeenten niet vreemd, hadden vroeger de gemeente van Ruinen in een bijzonder hatelijk daglicht geplaatst en over verre doen voorkomen, alsof zij in kwaden zin het puikje der Drentsche dorpen was, waar geen sterveling bijna veilig en in rust leven kon; en wel is waar hebben er vroeger, tot innig leedwezen der weldenkende ingezetenen, veelvuldige baldadigheden plaats gegrepen; doch hulde wordt onzen geachten Burgemeester toegebragt voor de kracht ige houding, die ZEda. getoond heeft, onder medewerking van zijnen verdienstelijken Veldwachter, om aan dat kwaad voor goed paal en perk te stellen; waarvan nu dan ook weêr de schoonste op j.l. Nieuwjaarsdag geplukt zijn.

ook aan den waardigen Leeraar onzer gemeente voor
Men vern regte medewerking ter bevordering van het goede,
heidene pr den hoofden der huisgezinnen, die getoond hebben dat
eft. oed niet zonder uitwerking gebleven is; en ook der
schap, welke door haar gedrag blijken gegeven heeft
te koesteren voor goede vermaningen en raadgevin-
rende uij, aan de Vaderlandsehe spreuk; „eendragt maakt
n te ge haren bijval schenkende, evenzeer naar vooruitgang
orga beschaving streven wil, als zulks overal het geval is.
age Hoe veel goeds kan er toch uitgewerkt en tot stand ge-
rfo ragt worden, wanneer kerkelijke en burgerlijke magten de
z handen ineenslaan, om het goede in eene plaats te bevorderen.

Een vriend van vooruitgang.

Ruinen, 3 Januarij 1854

De heerschende geest in Drenthe omtrent het volksonderwijs.

(*Vervolg van no. 100 en slot.*)

Geld is alzoo voor den jongen onderwijzer een der onontbeerlijkste middelen ter bekoming van eene betere standplaats. Dewijl men dan hem dit heeft onthouden, is het boven allen twijfel verheven, dat men zijne bevordering van dien kant op het zeerst heeft bemoeijelijkt en bijgevolg het vooruitzigt naar eene betere betrekking aanmerkelijk verdonkerd. Doch ook van een anderen kant heeft men dat vooruitzigt beperkt. Immers, wanneer men op den reeds ingeslagen weg voortgaat met het verdeelen der tractementen tusschen twee onderwijzers, dan moet hieruit noodzakelijk volgen, dat er in deze Provincie weinig tamelijk goede scholen vacant zullen worden. Den jeugdigen onderwijzer zal gevolgelijk op den duur de gelegenheid, om naar eene betere betrekking te kunnen dingen, binnen deze Provincie totaal worden ontnomen; want de scholen, die er vacant worden gemaakt, staan ten opzigte van het inkomen met de zijne op dezelfde lijn. Het worden op deze wijze genoegzaam alle 2.0 guldens tractementen, en *Drenthe* zal zoodoende, wat het volksonderwijs betreft, in een *Belgie* in 't klein worden herschapen.

Een droevig verschijnsel voorwaar, dat in dezen tijd, in den tijd van algemeene behoefte aan kennis en beschaving, in *Drenthe* onderwijs en opvoeding nog zoo wei.ig op prijs worden gesteld. Ja, 't is droevig, dat om eene kleine som gelds, het toekomstig geluk der kinderen, de toekomstige zegen des huisgezins, de toekomstige welvaart der kerkelijke en burgerlijke gemeente in de waagschaal wordt gesteld. Doch men zal ons misschien toevoegen, dat door het doen vervangen van een afgeleefden onderwijzer door een jeugdigen, de *Drenthenaar* omtrent zijne hoogste belangen zich niet geheel onverschillig betoont. 't Is waar, zulk eene handelwijze getuigt van belangstelling, maar levert ook tevens de sprekendste bewijzen, dat hij geen degelijk onderwijs waardig is, aangezien hij hierdoor duidelijk toont, dat de schatten, die mot en roest verteeren, oneindig hooger bij hem staan aangeschreven, dan waarachtige verlichting en beschaving.

Aanvankelijk draagt de jeugdige onderwijzer welgemoed den dubbelen last, n.l. het onderhoud van zijnen voorganger en de onderdrukking van het verlangen naar deszelfs doodsure, in de hoop, dat hij daarvan spoedig door verplaatsing zal bevrijd worden. Maar die hoop lijdt schipbreuk. Welke pogingen hij ook aanwendt, geen enkele wordt met een eeninzins gunstigen uitslag bekroond. De zon des voorspoeds schijnt zich geheel aan zijn oog te hebben onttrokken. Zijn moed begint langzamerhand te dalen, en hoe meer de moed afneemt, zooveel te meer neemt de zwaarte van den last toe. Iedere mislukte poging verwekt eene krachtige en bijna onwederstaanbare opwelling van het verlangen naar den dood van hem, die in zijne school is grijs geworden. Eene onchristelijke, ja, eene hoogstverfoeijelijke begeerte voorzeker, maar ze uit het gemoed te verbannen, wordt hem hoe langer zoo moeijelijker. Eindelijk bezit hij geen lust meer, om zich in een wedstrijd te begeven, en blijft nu maar alleen naar het oogenblik wachten, dat zijn eigen inkomen met de helft zal worden vermeerderd. Op 't laatst wordt ook de begeerte naar het echtelijk leven in hem wakker, want de trek tot huisselijk geluk is hem even goed als ieder ander ingeschapen. De wensch naar het bezit eener ega eischt bevrediging, en, hoewel het inkomen ontoereikend is ter onderhouding van een huisgezin, geeft hij aan die stem der natuur toe. Wat nu? 't Inkomen verbiedt het, om met vrouw en kinderen op eene fatsoenlijke en eerlijke wijze te leven. Hij is gedwongen of schulden te maken, en helaas! hoe nadeelig voor het opvoedingswerk, wanneer de bakker, kleermaker, winkelier, enz. in 't bijzijn der kinderen den onderwijzer wegens nalatigheid in 't betalen, op eene buitengewoon schandelijke wijze ten toon stellen; of hij is genoodzaakt zijn hoofdwerk in akker en tuinbouw of eenig ander bedrijf te zoeken en derhalve vóór en na den schooltijd handenarbeid te verrigten. Ongelukkig zijt ge, o kinderen! wanneer uw onderwijzer, de man, die u voor uwe aardsche en hemelsche bestemming moet voorbereiden, wegens broodsgebrek gedwongen wordt, zijn ligchaam te vermoeijen, vóór dat het gewigtige schooluur slaat. Door de al te groote vermoeidheid heeft hij weinig lust meer, om u te onderwijzen, te onderwijzen overeenkomstig de eischen des tijds. De schooluren worden besteed, om de vermoeide leden de dringend gevorderde rust te schenken en nieuwe krachten te verzamelen voor den arbeid na den schooltijd. Sloven en zwoegen moet hij alzoo van den vroegen morgen tot den spaden avond, om een heenkomen door de wereld te erlangen. Aan studie, aan het lezen van eenig opvoedkundig geschrift, aan nadenken over 't onderwijs, dat hij heeft gegeven, aan het zoeken naar eene betere manier van onderwijzen, aan het bijwonen der zoo nuttige bijeenkomsten, aan dat alles valt op verre na niet te denken. Doch men zal ons misschien tegenwerpen, dat het bestaan niet altijd zoo karig blijft; want, wanneer de aftredende onderwijzer den laatsten adem heeft uitgeblazen, kan de opvolger toch het volle tractement genieten. Heeft de aarde het koud gebeente des grijsaards in haren koelen schoot geborgen, dan is de tijd dáár, om een penning op te zamelen voor den ouden dag, ten einde het wreede lot, dat zijnen voorganger ten deel viel, eenigermate af te wenden, indien een vroegtijdige dood hem niet van zulk een lot mogt onttrekken. Het is zoo, maar tot aan dezen dood van zijn voorganger, die zich misschien lang kan laten wachten, hetgeen men moet hoopen, ondervindt de onderwijzer al het nadeel van eene veel te karige bezoldiging, waardoor hij niet zelden ten aanzien van het onderwijs voor altijd bedorven wordt.

ADVERTENTIEN.

Heden werd ons ouderhart diep getroffen door het overlijden van onzen innig geliefden en veel beloovenden oudsten ZOON SEBASTIAAN DIRK, in den ouderdom van bijna 16 Jaren.

Eene kortstondige ziekte van slechts 5 dagen maakte een einde aan zijn voor ons zoo dierbaar leven.

Zwaar valt ons dit offer, doch wij wenschen Gode te zwijgen.

MEPPEL, den 31 December 1853.

G. SLOTHOUWER,
B. SLOTHOUWER,
DE VRIES.

Eenige kennisgeving.

SMILDE, 5 Jan. Langs dezen weg breng ik mijnen innigen dank aan allen, die behulpzaam zijn geweest tot het wedervinden van mijnen op den 23 Dec. l. l., zoo noodlottig verongelukten Zoon J. PH. REBENSCHEIJDT; en betuig tevens mijnen hartelijken dank voor de menigvuldige bewijzen van deelneming mij in mijne treurige omstandigheden bewezen.

Wed. H. REBENSCHEIJDT — LUCK.

Wegens de veelvuldige in het STADSBOSCH van Assen aanwezige SNEEUW,

zal de groote

HOUTVERKOOPING

aangekondigd tegen DINGSDAG en WOENSDAG den 10 en 11 Januarij 1854, *VOORLOOPIG GEEN PLAATS HEBBEN.*

BREMER LINNEN.

Dit FABRIEKAAT, hetwelk zich door **deugdzaamheid** en **geringen prijs** aanbeveelt, wordt thans, om aan alle steeds toenemende aanvragen te kunnen voldoen, in meer dan veertig verschillende soorten en breedten vervaardigd, en is steeds voorhanden en te bekomen bij den Fabriekant C. G. BREMER, te *ASSEN*, en bij

W. G. E. BERTRAM, te *ASSEN* en
P. VAN DER LINDEN, aan de Groote Markt te *GRONINGEN*.

Op nader te bepalen dag, zal

PUBLIEK WORDEN VERHUURD:

Eene **BEHUIZING** met **drie vertrekken**, met ruim **10 bunders BOUW- en WEIDELAND,** alsmede **10 matten HOOILAND**; thans bij D. SMIT, te Paterswolde in gebruik, toebehoorende aan R. GROENWOLD te Bonnerveen, gemeente Gieten, alwaar nader onderrigt te bekomen is, met Brieven Franco.

Mr. B. HAITSEMA VIëTOR, Notaris te Winschoten, gedenkt ten verzoeke van HENDRIK NANNES DE BOER, op

Zaturdag 14 Jan. 1854,

des voordemiddags te 10 uren,

ten huize van den Logementhouder JAN H. KOCK te Stads-kanaal,

PUBLIEK TE VERKOOPEN:

1. Eene **BEHUIZING** en **SCHUUR,** met afzonderlijk **stookhuis** en daarbij behoorende **TUIN** en **APPELHOF,** staande en gelegen te Nieuw-Buinen, Provincie Drenthe.

2. Eene **BEHUIZING, ERF** en **TUIN,** mede aldaar.

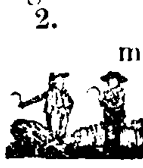

3. Ongeveer ½ **bunder** toegemaakt **LAND,** mede aldaar, en

4. Drie **VEENPLAATSEN,** in de Markte van Exloo, in het zoogenoemde Markiezen- of Heerenveen gelegen, bekend onder Nos. **11, 14 en 15,** ieder groot **7 bunders, 12 roeden, 30 ellen.**

B. HAITSEMA VIëTOR.

De Notaris HEPPENER te Borger, zal, ten verzoeke van de Erven WICHER WILTING, op

Woensd. 11 Jan. 1854,

ten huize van den Kastelein JAN SMIT te Borger, des morgens **precies te 10 uren**

VERKOOPEN:

EENE KLEINE BOERENPLAATS, staande en gelegen te Buinerveen, gemeente Borger, en bestaande uit **TWEE WOONHUIZEN** met **SCHUREN** en daarbij behoorende uitmuntende **BOUW- en HOOILANDEN.**

BORGER, 29 December 1853.

J. HEPPENER, Notaris.

Laatste berigten.

Bij het ter perse gaan van dit blad is er weder eene post uit Holland aangekomen; weinig nieuws van belang brengt dezelve aan; alleen bevatten de dagbladen een telegrafisch berigt, dat de Groote Raad te Constantinopel, na eene beraadslaging van vijf dagen, de Weener voorstellen met slechts geringe wijzigingen heeft *aangenomen*, hetgeen dus met vroeger ontvangene berigten geheel in strijd is. Er is daarop een opstand onder de Ulema's uitgebroken, die echter spoedig weder is gedempd; deze wilden zich tegen het genomen besluit verzetten. De overwinningen der Russen in Azie worden bevestigd.

Te Parijs blijven de hofmantels de aandacht der hoogere kringen nog zeer bezig houden,

---

Uit eene particuliere doch goed onderrigte zijde vernemen wij, dat er eene monster-promotie bij het Nederlandsche leger zal plaats hebben, alsmede dat de eerste luitenants ƒ100 tractement meer zullen bekomen.

— Men verneemt, dat door den Minister van Binn. Zaken de onlangs plaats gehad hebbende aanbesteding van den aanleg der telegraaflijn van Zwolle naar Groningen is goedgekeurd.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN, 31 Dec.—6 Jan. Bev.: A. Mos, geb. van der Weijde, van z.; E. Postema, geb. van Delft, van d.; F. de Graaf, geb. Speelman, van d.; F. J. Olijve, geb. Aardema, van d. — Overl.: J. T. Steen, 69 j.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 3 Jan.

Er zijn heden geene marktbrieven afgegeven.

ASSEN, 5 Jan. Door dat er geene wagens met Rogge of anderzints ter markt zijn geweest, is er geen marktberigt; echter is er nog Rogge verhandeld tegen ƒ 10,65 en Boekweit tegen ƒ 7,50.

HOOGEVEEN, 3 Jan. Rogge ƒ 11,00. Boekweit ƒ $7,32^5$. Boter het N. pd. ƒ 0,78. Zetting ƒ 0,00.

COEVORDEN, 2 Jan. Rogge ƒ 10,50. Boekweit ƒ 7,50. Boter p. N. ℔ 65 ct. Zetting ƒ 0,00.

MEPPEL, 5 Jan. Rogge ƒ 11,00 a ƒ 11,25. Boekweit ƒ 7,00, ƒ 8,25. Boter 1½ N. pd. ƒ 1,40 a ƒ $1,47^5$. Boter per ⅛ vat ƒ 19,00 a ƒ 20,50. Zetting ƒ 0,79.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 3 Jan. 1854.

			GEBLEVEN.				GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	$2\frac{1}{2}$	pct.	$62\frac{7}{16}$	*Polen*, Oblig.	4	pct.	$82\frac{1}{4}$
„ „	3	„	$75\frac{1}{8}$	*Spanje*. Oblig.	3	„	$21\frac{3}{16}$
„ „	4	„	$93\frac{5}{8}$	Obligatiën	3	„	$45\frac{5}{8}$
Amort. Synd.	$4\frac{1}{2}$	„		Binnenl.	3	„	$40\frac{13}{16}$
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	„	127	Amortisable			
O. I. Leening	4	„	$93\frac{7}{8}$	Bewijz. Coup.			$5\frac{15}{16}$
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	$4\frac{1}{2}$	„	$101\frac{1}{2}$	Oblig. Goll	5	„	
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	106	„ Metal.	5	„	$76\frac{1}{8}$
Dito 1828/29	5	„	105	„ „ N.	5	„	$91\frac{1}{4}$
Cert. 1831/33	5	„	96	„ „	$2\frac{1}{2}$	„	$39\frac{1}{8}$
Dito 1840	4	„	$89\frac{1}{2}$	*Belgie*, Cert.	$2\frac{1}{2}$	„	
Dito Stieglitz	4	„	88	Rothschild	$2\frac{1}{2}$	„	$50\frac{5}{8}$
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.*, Lond.	5	„	
				„	4		
Cert. van dito	5	„	$71\frac{3}{8}$	*Amerika* Bank-Act.			$4\frac{1}{16}$

BIJ Mr. T. Sz. GRATAMA, te ASSEN.